CYNLLUN AR GYFER CYFARFOD BWRDD Y CYMDOGAETHAU

21 TACHWEDD 2025 @ 1.30PM

COFNODION

Yn bresennol:

Presennol	**Ymddiheuriadau**
Aelodau'r Bwrdd	
Paul Gray (PG) – Cadeirydd	Y Cynghorydd Brent Carter (BC)
AS Gerald Jones (GJ)	Elizabeth Bedford (EB)
Lis Mclean (LM)	Geraint Williams (GW)
Sharon Richards (SR)	Daniel Jones (DJ)
Y Cynghorydd David Jones (DJ)	Robert Davies (RD)
Karen Courts (KC)	
MS Dawn Bowden (DB)	
Simon Evans (SE)	
Cynghorwyr Bwrdd	
Ellis Cooper (ES)	Steven Jones (SJ)
Zoe Thomas (ZT)	Ceri Dinham (CD)
Judieth Jones (JJ)	Craig Flynn (CF)
Laura Willcox (LW)	
Paul Lewis (PL)	
Victoria Parry (VP)	
Cyflwynydd Gwadd	
Keith Thomas (KT) / James Brown (JB) a Florence Bell (FB) – y trefolwyr	

Eitemau a drafodwyd

Croeso, Cyflwyniadau ac Ymddiheuriadau

Agorodd PG y cyfarfod, gan groesawu a diolch i'r holl aelodau am eu presenoldeb

Rhoddod LW ddiweddariad ynghylch ymddiheuriadau ac absenoldebau

Gweithredoedd y cyfarfod blaenorol:

Bydd y camau gweithredu gan fwrdd mis Hydref yn cael eu trafod ym Mwrdd mis Rhagfyr

Pwrpas y Cyfarfod Bwrdd:

Derbyn cymeradwyaeth y Bwrdd i'r Cynllun Adfywio Deng Mlynedd a'r Cynllun Buddsoddi Pedair Blynedd

Trafodaethau Agoriadol

Cymerodd y Bwrdd ran mewn trafodaeth ynglŷn â datblygiad parhaus strwythur llywodraethu'r rhaglen.

- Awgrymodd PL y dylid cynnwys Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu yn nhrafodaethau'r dyfodol, gan gydnabod y cysylltiad hanfodol rhwng diogelwch cymunedol a chanlyniadau adfywio.
- Awgrymodd ZT y dylid ymgysylltu â busnesau preifat, fel y ceisiwyd ei wneud yn flaenorol trwy'r Bartneriaeth Canol Trefi
- Cytunodd PG a'r Bwrdd y byddai adolygiad o'i strwythur a'i aelodaeth bresennol yn cael ei gynnal. Bydd yr adolygiad hwn yn anelu at sicrhau bod y Bwrdd yn adlewyrchu blaenoriaethau cymunedol cyfredol ac yn cynnal goruchwyliaeth gynrychioliadol ddigonol yn unol â cham cyflawni'r Rhaglen.

Camau gweithredu: Pawb: Adolygiad o Strwythur presennol y Bwrdd

- Cadarnhaodd LW fod fersiwn ddrafft y Cynllun Adfywio Deng Mlynedd wedi'i gyflwyno i gyswllt dynodedig Llywodraeth y Deyrnas Unedig. Derbyniwyd cydnabyddiaeth ffurfiol, ond nid oes unrhyw sylwadau wedi'u darparu hyd yn hyn.
- Atgoffodd LW y bwrdd o'r dyddiad cau ar gyfer cyflwyno'r Cynllun Adfywio a Buddsoddi 4 Blynedd yn derfynol, sef dydd Gwener, 28 Tachwedd am 12:00pm.

Y Cynllun Adfywio a Buddsoddi Pedair Blynedd

Cyflwynodd KT'r Cynllun Buddsoddi Pedair Blynedd er mwyn ei drafod am y tro olaf. Roedd y pwyntiau allweddol yn cynnwys y canlynol:

- Ailadroddwyd bod y cynigion wedi'u seilio ar ddadansoddiad data cadarn ac ymgynghoriad cymunedol cynhwysfawr, wedi'i gynllunio'n benodol i fynd i'r afael â'r heriau sylfaenol a nodwyd yn y gymdogaeth darged, gan alinio ag amcan craidd y Rhaglen.
- Pwysleisiwyd bod y cynllun terfynol o reidrwydd yn un hyblyg er mwyn sicrhau bod y camau cyflawni yn parhau i ymateb i'r anghenion cymunedol sy'n esblygu ac sydd wedi'u gwirio.
- Cyhoeddwyd nodyn atgoffa ynglŷn â'r cyfyngiad bod ymyriadau wedi'u cymeradwyo ymlaen llaw ar hyn o bryd yn ffafrio prosiectau Refeniw. Atgoffwyd y Bwrdd o'r rhaniad gorfodol cyfalaf/refeniw (75/25), sy'n golygu bod angen dewis prosiectau'n synhwyrol yn y dyfodol er mwyn gwneud y mwyaf o'r effaith ariannol.
- Eglurwyd y dylai pecynnau cyllido prosiect geisio ymgorffori elfen o arian cyfatebol er mwyn gwella'r gwerth cyffredinol.

Pwysleisiodd GJ yr angen am lwyr dryloywder ynghylch gwariant ac ymgysylltu cymunedol cadarn, parhaus ar ôl cyflwyno.

Cadarnhaodd ZT fod y cynllun yn cyd-fynd ag adborth a gafwyd wedi'r ymgynghoriad a bod y cynllun wedi ymrwymo i ymgysylltu'n barhaus wedi'r cyflwyno, a bod hyn oll wedi ei adlewyrchu gan yr egwyddor gyfathrebu: "Dwedoch chi, gwnaethom ni …"

Cyflwynwyd y gwariant refeniw sy'n gysylltiedig â phob thema Rhaglen gan KT. Pwyntiau allweddol fel a ganlyn:

- Cododd DB bryderon ynghylch rhyngweithio â datblygiadau polisi sy'n dod i'r amlwg yng Nghymru (e.e. y Bil Digartrefedd) a sut y bydd prosiectau yn cynnal cydymffurfiaeth a pherthnasedd.

- Cwestiynodd LM a yw'r dyraniad cyllid yn bodloni anghenion cymunedol difrifol, gan fynegi pryder bod diogelwch yn ymddangos braidd yn drwm. Gofynnodd LM am gyfiawnhad dros y dyraniad ar gyfer wardeiniaid cymunedol

- Ailadroddodd KT fod yr ymgynghoriad cychwynnol yn tynnu sylw at bryderon cymunedol sylweddol ynghylch ymddygiad gwrthgymdeithasol, nad yw'n ddyletswydd statudol i'r Cyngor ei ddarparu ond sy'n flaenoriaeth glir i drigolion. Mae'r flaenoriaeth felly yn gwarantu'r gwerth arfaethedig yn erbyn yr elfen hon

- Eglurodd PG fod penderfyniadau terfynol y prosiect yn gorwedd gyda'r Bwrdd ond eu bod yn ddarostyngedig i'rg wiriadau diwydrwydd dyladwy a chraffu ariannol y Corff Atebol.

- Eglurodd ZT fod argaeledd y Gronfa Ffyniant Gyffredin yn ein galluogi ni i gyflwyno wardeniaid yng nghanol y dref yn llwyddiannus. Mae adborth cymunedol yn dangos bod trigolion cefnogi cadw'r gwasanaeth anstadudol hwn yn gryf, o bosibl gyda llai o wardeiniaid ac yn canolbwyntio'n benodol ar ganol y dref.

- Holodd LM a fyddai'r cyllid yn diwallu anghenion y Trydydd sector. Awgrymodd SR gynnwys Fforwm Arweinwyr y Trydydd Sector.

- Tynnodd EC sylw at gydweithrediad rhwng y trydydd sector a'r Awdurdod Lleol, gan nodi cyfarfod cadarnhaol diweddar gyda Gweithredu Gwirfoddol Merthyr Tudful.

- Pwysleisiodd SR yr angen am ohebiaeth glir a chyson wedi eu rheoli’n dda ynghylch cefnogaeth i'r trydydd sector a'r bregusrwydd, yn enwedig o ran faint o gllid cyfatebol sydd ar gael. Rhaid i negeseuon gan bob Bwrdd a sefydliadau cysylltiedig fod yn gyson.

- Cynigiodd SR weithio'n uniongyrchol gyda'r Awdurdod Lleol i wneud y gorau o'r defnydd o'r Gronfa Twf Lleol ac i ddileu'r camsyniad mai'r Awdurdod Lleol yn unig sy'n gyfrifol am gyflawni popeth.

- Manylodd KT ar flaenoriaethau prosiect cyfalaf adfywio, gan fynd i'r afael â heriau tai difrifol (sy'n eithrio adeiladau newydd.

- Awgrymodd DB ehangu cwmpas ymyriadau Iechyd a Lles o dan y thema Diwylliant a Threftadaeth bresennol.

- Nododd KT fod diwylliant wedi'i gynnwys yn y thema adfywio, ond mae ei ystod yn cael ei gyfyngu gan ofynion y cyfnod cychwynnol.

- Ail-bwysleisiodd DB y gofyniad cyfreithiol i ystyried polisïau cenhedloedd datganoledig yn y ffordd y mae’r Rhaglen yn cael ei dylunio a’i chyflawni.

- Cadarnhaodd KT y cyfeirir at ofynion fel Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn y cynlluniau, a bod manylion penodol yn cael eu dirprwyo i'r Bwrdd i'w goruchwylio.

- Cadarnhaodd PG fod Cynrychiolydd Llywodraeth y Deyrnas Unedig ym Merthyr i fod i fynychu cyfarfod y Bwrdd ym mis Rhagfyr, gan roi cyfle i godi unrhyw faterion sydd heb eu datrys yn ymwneud â blaenoriaethau cenhedloedd datganoledig ac ystod y rhaglen.

- Eglurodd KT nad yw'r thema Cynhyrchiant a Sgiliau, o ganlyniad i natur y pwnc, yn gwethio’n dda iawn gyda phrosiectau Cyfalaf o fewn y cyfnod cyllido hwn.

- Pwysleisiodd GJ a PG fod yn rhaid i bob prosiect gyd-fynd ag anghenion lleol wedi'u gwirio, cynnigiodd GJ bod yn rhaid i'r Bwrdd gadw'r hyblygrwydd i ddewis prosiectau amgen os yw'r dewisiadau cychwynnol yn profi'n anhyfyw.

- Cynigiodd ZT feithrin cydweithrediad â'r naw Awdurdod Lleol arall a'r pedwar sydd wedi llwyddo i basio rhwystr cyntaf y Rhaglen.

Eitemau penderfyniad

Disgrifiad	Canlyniad
Cymeradwyo'r Cynllun Drafft Buddsoddi Pedair Blynedd	Cytunwyd yn unfrydol gan aelodau'r bwrdd
Cymeradwyo'r Cynllun Drafft Adfywio Deng Mlynedd	Cytunwyd yn unfrydol gan aelodau'r bwrdd

---

Materion Eraill a Drafodwyd

Cyhoeddodd LW fod rôl y Rheolwr Rhaglen bellach yn fyw; dyddiad cau 18 Rhagfyr.

Soniodd LW fod y Swydd Ddisgrifiad ar gyfer rôl y swyddog prosiect i'w drafftio

PG: Awgrymwyd ffurfio Grŵp Gorchwyl a Gorffen ac adolygu aelodaeth y bwrdd yn y Flwyddyn Newydd.

Gweithredu: LW i roi ar yr agenda ar gyfer Ionawr 2026

LW: eglurodd y byddai map yn dangos y camau nesaf i'r Bwrdd yn cael ei ystyried yn y Flwyddyn newydd

SR: Awgrymwyd cynnwys Fforwm Arweinwyr y Trydydd Sector.

Gweithredoedd

Pawb: Adolygiad o Strwythur presennol y Bwrdd

LW: gosod Trafodaeth Grŵp Gorchwyl a Gorffen ar agenda Ionawr 2026

LW: Drafftio map o’r camau nesaf ar gyfer Bwrdd Ionawr 2026

Dyddiad y Cyfarfod Nesaf

Bydd y cyfarfod nesaf yn cael ei gynnal yn bersonol ar Ragfyr 19eg yng Nghanolfan Fusnes Orbit